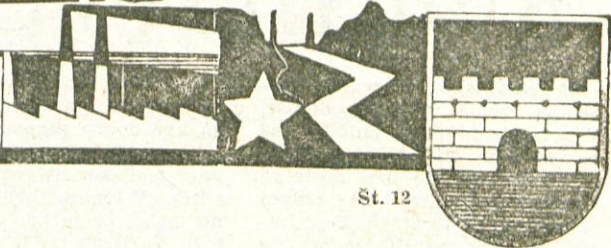

TRŽIŠKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

LETO VI.

Tržič, 15. julija 1957

Št. 12

Proslava Dneva borca

Na večer pred praznikom, dne 3. julija, je bilo na Trgu svobode pred poslopjem obč. ljudskega odbora manifestacijsko zborovanje, na praznik pa je skupina svojcev padlih talcev skupno z borci NOV odšla v Moste pri Zirovnici, kjer je položila vence na spomenike. Druga skupina je položila vence na grob žrtev na pokopališču v Tržiču in na spomenik prvim padlim partizanom pod Storžičem.

Glavno slavlje je bilo na Vetrnem, kamor so šli v pohodu borci, ki so odkrili spominsko ploščo borcu Jerneju Slaparju. Končani komemoraciji s pevskimi nastopi, recitacijami, godbenimi nastopi ter slavnostnim spominskim nagovorom je sledilo pravo partizansko rajanje. (O tem slavlju pišemo posebej). Dan borca so proslavili v Kovorju prejšnji večer, enako tudi v Podljubelju.

ni okupator je imel že napisano smrtno obsodbo našemu narodu, toda iz naših gozdov so že pokale prve puške. Jernej Slapar se je povsod izkazal kot neustrašen, odličen borec. Postal je desetar, vodnik, mitraljezec itd. Bil je v raznih bojih z Nemci pri Dražgošah in drugod. Do zadnjega naboja se je junaško zadržal v zasedi na Ojstrem vrhu v Selški dolini, kjer je padel za narod in pravice delovnega ljudstva dne 21. 1. 1942.

Za Jagodicem je spregovoril Jernejev soborec, tov. Mrhar, nato pa je zastopnik kriške garnizije počastil spomin pokojnika, izrekel tolažilne besede njegovi materi ter ji podal roko.

Ob pesmi kriškega pevskega zbora in zvokih tržiške godbe je bila spominska slavnost zaključena.

Partizanska patrolja, ki je dopoldne položila venec v spomin prvim žrtvam pod Storžcem, se je popoldne ustavila na Vetrnem.

Ohranimo mi in bodoča pokolenja prvoborca Jerneja v svetlem spominu!

Odkritje spominske plošče Jerneju Slaparju

Na Dan borcev, dne 4. julija dopoldne so se zbrali pred lično Tratarjevo hišo na Zg. Vetrnem zastopniki ZB, občinskega ljudskega odbora, ZKS in številni sodelavci in prijatelji pokojnega Tratarjevega Jerneja, katerega spominu je veljala res ganljiva domača slovesnost.

Pred hišo so vihrale zastave, zaigrala je tržiška godba, nakar je tov. Peter Uzar po primerenem nagovoru odkril na hiši vzdano spominsko ploščo, katere napis se glasi: »V tej hiši je živel in odšel v partizane dne 30. 7. 1941 prvoborec Jernej Slapar, rojen 23. 8. 1916, padel na Ojstrem vrhu 21. 1. 1942 kot mitraljezec.«

Kratek življenjepis junaka je razviden že iz spominske plošče. Obširneje pa ga je razložil tov. Jagodic v svojem govoru, ko je dejal, da je pokojni Jernej Slapar po dovršeni kriški osnovni šoli okusil trdi kruh čevljarškega vajenca v Tržiču, kjer je tudi obiskoval strokovno nadaljevalno šolo. Ko je odslužil kalendarski rok, ni mogel kot čev-

ljarski pomočnik zaradi napredne borbene dejavnosti za pravice delovnih ljudi nikjer dobiti kake stalne zaposlitve. Bil je dober organizator. Leta 1939 je bil sprejet v KPS. Ko je prišla okupacija, je bil Jernej kmalu zasledovan od domačih izdajalcev in nemških orožnikov. Na poziv KPS je 30. VII. 1941 zapustil dom in svojece ter odšel kot prvoborec v partizane. Nacistič-

Z zadnje seje občinskega ljudskega odbora

Na zadnji svoji seji, 28. junija, je odbor potrdil zaključni račun finančno samostojnih zavodov in ustanov ter skladov in proračunski obračun za leto 1956. Hkrati je potrdil tudi bilance finančno-samostojnih zavodov za preteklo leto. Sklenil je nabaviti gasilski avto pri TAM v Mariboru za 3.388.000 dinarjev. Letos bo odbor plačal iz proračuna na račun skupnine 500.000 din, ostanek pa v nasled-

njih dveh letih. Na seji je odbor tudi dal garancije za bančna posojila nekaterim podjetjem in pa Planinskemu društvu. Gradnja 16-stanovanjske hiše poleg Mladinskega doma se vrši pod naslovom uprave stanovanjske skupnosti, ker je to zaradi okoliščin primernejše in ceneje; seveda pa bo vsa potrebna sredstva za gradnjo dal občinski ljudski odbor.

Tudi svet za gospodarstvo je imel sejo

Dne 3. julija je občinski svet za gospodarstvo, potem ko je pregledal izvršitev sklepov zadnje seje, dal dovoljenje Mariji Zupan, vdovi žagarja Janka iz Retenj, da sme nadaljevati žagarsko obrt do leta 1962. Žaga v Retnjah je potrebna.

Svet je tudi dal pritrditev, da sme tovarna PEKO kupiti od zasebnika Adolfa Nachtigala zemljišče, ki ga potrebuje za svoj obrat II. Razpravljal je dalje o vlogi Modnega krojaštva, da se mu odstopi brezplačno neki stroj iz likvidiranega pod-

jetja Pletilstvo in je določil pavšale družbenih obveznosti pavšaliranim obrtnim in gostin-

skim gospodarskim organizacijam. Tako bo restavracija Pri pošti imela letni pavšal 1.200.000 dinarjev, prejela pa bo od občine nazaj za svoj sklad samostojnega razpolaganja 292.000 dinarjev; gostilna in kavarna Zelenica bo plačala pavšala 1 milijon 665 tisoč dinarjev, prejela pa bo nazaj 375.000 din; gostišče pri Gašperinu bo plačalo 768.000 dinarjev, prejelo pa nazaj 173.000 dinarjev; gostišče pri Lojzku bo plačalo 1.082.000 din, prejelo bo nazaj 243.000 din; gostišče Pod lipo bo plačalo 602.000 din, prejelo bo nazaj 136.000 din; gostišče Pod Košuto bo plačalo 498.000 dinarjev, prejelo bo za svoj sklad nazaj 112.000 din; gostišče V gradu bo plačalo 331.000 din, vrnilo pa mu bodo 74.000 din; gostišče Pri Benku bo plačalo 588.000 din, nazaj pa prejme 132.000 din; gostišče Pri kolodvoru bo plačalo 864.000 din, nazaj pa prejme za sklad 195.000 din. Kleparstvo bo plačalo 1.350.000 dinarjev pavšala, nazaj pa prejme za svoj sklad 304.000 din; Modno krojaštvo bo plačalo 1.441.000 din, nazaj pa prejme 324.000 din; Mlin bo plačal pavšal 300.000 din, nazaj pa bo prejel 67.000 din. Knjigarna bo plačala 163.000 din, nazaj pa bo prejela 36.000 din; Pekarija bo plačala pavšalni davek 2.145.000 dinarjev, za svoj sklad pa bo prejela nazaj od občine 480.000 dinarjev. Pavšali so v glavnem v višini, kot jih je določil družbeni plan, kjer pa so odstopanja, so to povzročile utemeljene okoliščine in pa novi predpisi. Vsekakor pa je višina pavšalov za prizadeta pavšalirana podjetja znosna, tembolj ker podjetjem ostane za osebne prejeme s socialnim zavarovanjem in stanovanjskim prispevkom vred celo nekaj več, kot dejansko potrebujejo.

Svet za gospodarstvo je na seji dal pritrditev za nove računovodje v nekaterih gostiščih, široko je tudi razpravljal o problemih kmetijstva v naši občini ter o javnih vodovodih, o čemer poročamo na drugem mestu.

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda,
22. juliju
čestita vsem svojim naročnikom, bralcem in sodelavcem
uredništvo „Tržiškega vestnika“

MALO STATISTIKE IZ NAŠE OBČINE

Marca je bilo v naši občini 10.805 prebivalcev, od teh 5832 moških in 4973 žensk, aprila pa je bilo 10.811 prebivalcev, od tega 5836 moških in 4975 žensk. Zivorojenih je bilo marca 3 zakonski in 1 nezakonski otrok, aprila pa 7 zakonskih in 1 nezakonski otrok. Marca se je poročilo 8 parov, aprila pa le dva. Marca se je odselilo iz naše občine 5 oseb, priselilo pa 6 oseb, aprila pa so se odselile 3 osebe. V Tržiču je 18 tovornih motornih vozil z nosilnostjo 52 ton, ki so prevozila 32.000 km. Trgovine v naši občini so napravile v aprilu 54 milijonov prometa. V občini je 69 prodajalcev in 23 uslužbencev ter 7 vajencev, ki so zaposleni v prodajalnah.

KMETIJSTVO V NAŠI OBČINI

Za kmetijsko proizvodnjo letošnje vreme ni najugodnejše. V pozni pomladi je uničila slana mnogo obetajoči pridelek sadja. Menjajoče se nesta'no vreme pa vpliva na razvoj rastlinskih bolezni in škodljivcev. Vročina zadnjih tednov je omogočila kmetovalcem, da so spravili seno. — Kljub manj ugodnemu vremenu pa lahko pričakujemo vsaj povprečno letino, razen v sadjarstvu. Vsota letošnje proizvodnje se ne bo oddaljevala od petletnega povprečja, verjetno bo celo nekaj boljše, predvsem zaradi večje uporabe umetnih gnojil in zaščitnih sredstev. Dnevne cene na tržišču pa kažejo neupravičen porast.

V naši občini še nadalje obstoji vprašanje odkupa kmetijskih pridelkov od privatnega proizvajalca. Navada je že, da vedno mislimo na nezmožnost ali pa neelastičnost kmetijskih zadrug, deloma pa tudi trgovine. Lani je bil meseca julija v Tržiču krompir kar 2 dinarja dražji kot v ljubljanskih poslovalnicah. Takšna razlika v ceni gospodarsko ni opravičljiva, ampak vredna javne graje. Zato je že pred odkupno sezono potrebno organizirati posvetovanje kmetijskih zadrug s trgovskimi podjetji, ki odkupujejo kmetijske presežke na našem področju. Svet za blagovni promet naše občine naj bi v ta namen imenoval posebno komisijo za nadzor nad prometom s kmetijskimi pridelki.

Na zadnji seji se je svet za blagovni promet bavil tudi s problemom zemljišč, ki so splošno ljudsko premoženje. Doslej je bila večina takih zemljišč odana v najem zasebnikom le za krajšo dobo, večinoma samo za eno leto. Kmetijski strokovnjaki ugotavljajo, da mnogo takih zemljišč iz leta v leto izgubljajo glede na kakovost in vrednost, ker se v mnogih primerih zemljišča ne izkoriščajo pravilno. Na njivah, ki so splošno ljudsko premoženje razen redkih izjem ne kolobarijo, kar zemljo izčrpava. Travniki postajajo senožeti, ker jih v večini primerov ne gnoje ter ne oskrbujejo. V pretežni meri na travnikih kose samo enkrat na leto. Najemnica, ki jo plačajo najemniki za taka zemljišča, je res malenkostna. Treba bo v bodoče uvesti mnogo strožji režim. Zemljišča naj se dajo v zakup za daljšo dobo in s strogimi pogoji določiti način in obseg gnojenja zemljišč ter čiščenja in oskrbovanja. Najbolje bi bilo, če bi vsa zemljišča splošnega ljudskega premoženja prevzele kmetijske zadruge in pričele s kmetijsko proizvodnjo.

Prvi tak korak je že napravila Kmetijska zadruga v Križah, ki namerava že do jeseni prevzeti vsa zemljišča splošnega ljudskega premoženja na svojem področju. Namerava začeti s kmetijsko proizvodnjo deloma jagodičevja, deloma drugih kultur. Tako bi bili tudi pri nas ustvarjeni prvi zametki prave zadrugne dejavnosti, kar je tudi pravi in glavni namen kmetijske zadruge. Težak problem predstavljata za tržiško občino

tudi posestvi Knezovo v Kovorju in Brdo. Najemnik Knezovega kar dobro gospodari in pravilno gnoji zemljo, ima pa težave v tem, ker ne razpolaga sam s hišo. V kmečki hiši pa je vedno težko, če je kdo najemnik v hiši. Na Brdu pa je položaj dokaj drugačen. Najemnik težko zmaguje delo. Sadno drevje je skrajno zanemarjeno. Hiša se ne vzdržuje. Travnikov tam ne gnoje. Vedno bolj se kaže potreba, da se posestvo na Brdu ali proda ali pa arondira, tako da bodo podani pogoji za ustanovitev zadrugnega ali socialističnega obrata.

Tekmovanja, ki ga je razpisala Zvezna kmetijska zbornica, se udeležujeta dve naši kmetijski zadrugi. KZ v Kovorju tekmuje z nasaditvijo 20 hektarov novega strnjene sadojnaka, KZ v Križah pa z nasaditvijo 10 hektarov strnjene sadojnaka v Seničnem in za večji pridelek krompirja na površini 8 hektarov. Pri tekmovanju za nasaditev strjenih sadojnikov je najvažnejše, da bo možno izva-

jati mehanizirane agrotehnične ukrepe, to je škropljenje, gnojenje itd., ker bo tak način cenejši in plodonosnejši.

V naši občini so zadnjih 6 let krompirišča močno napadena po koloradskem hrošču. Če ga kmetovalci ne bodo uničevali, se bo hrošč tako razmnožil, da bo ogrožen pridelek krompirja. V splošnem so naši kmetovalci še precej prizadevni v uničevanju hrošča in razumejo poguben učinek tega škodljivca. Toda še vedno je precej posameznikov, ki niso disciplinirani in ne kažejo dovolj zanimanja za uničevanje hrošča. Tudi škroplilne ekipe v več primerih niso dovolj disciplinirane.

Letos je na naših planinah manj živine kot prejšnja leta in je zmogljivost pašnih površin na planinah pravilno izkoriščena. Pašni interesentje so doslej prostovoljno delali na planinah 200 dni. Večjih investicij letos na planinah ne bo. Opravljena bodo samo tekoča popravila in čiščenja, za katera bodo prispevali sredstva pašni interesentje in

zadruge. Jeseni 1956 ter spomladi 1957 je prešlo v splošno ljudsko premoženje tudi še preostalo premoženje bivših agrarnih skupnosti, t. j. nižinski pašniki v Lomu in Dolini ter nekaj manjših planin (Zali potok, Dovžanka in Konjščica). Nižinski pašniki so zanemarjeni, kar kaže slabo gospodarstvo dosedanjih koristnikov. Interesentje bi morali začeti s čiščenjem po zgladu vasi Brezje. Tam je bil pašnik zaraščen. Pašni interesentje in ostali začeti so pašnik sparcularili zato, da je vsak na svojem delu izčistil grmovje in podmerski les. Za plačilo so prejeli drva, to je ves podmerski les pod 15 cm, ki je prost gozdne takse. Sektorji, ki niso dali drv, so interesentje očistili s skupnim prostovoljnim delom. Do jeseni bo tam pašnik popolnoma očiščen. Podobno akcijo so že začeli organi tržiške občine in KZ Katarina, toda pravega odziva ni bilo. O zadevi naj bi razpravljali zbori volivcev.

Kaj pa obrtništvo?

Z razvojem industrije mora rasti tudi obrt in prilagoditi svojo dejavnost potrebam trgata ter potrošnikov. Res nekatere panoge proizvodne obrti spriči razvoja industrije izgubljajo pomen, toda na drugi strani se porajajo nove, ki jih narekujejo potrebe. Razvoj industrije ne vodi k likvidaciji obrti, pač pa vpliva na mnenje strukture proizvodnje in uslug. Kot uslužnostna dejavnost pa ima obrt trajno vlogo ter je kot taka trajna in nepogrešljiva. Nismo pa vedno razvoju obrtništva posvečali tiste pozornosti, kot jo zasluži. V naši državi smo že sprostili ekonomski zakon ponudbe in povpraševanja in zato postaja vprašanje razvoja obrti vedno bolj aktualno. Socialistični sektor obrti sicer v povojnih letih raste, saj je leta 1946 bilo le 66 družbenih obrti, letos pa jih je že 266 v kranjskem okraju, toda zasebna obrt je v upadanju. Nasprotno pa v kranjskem okraju raste število v obrti zaposlenih oseb, saj je leta 1946 bilo zaposlenih v našem okraju 4742 oseb, letos pa že 5280 oseb. Nikakor ni zadovoljivo stanje, kako posamezni sektorji izobražujejo vajence, saj v našem okraju vzgaja družbeni sektor samo 321 vajencev, privatniki pa 765 vajencev. Vzroki? Da dela privatnik več z vajenci?

V naši občini je bilo lani skupaj 123 obrtnih obratov, letos pa sta dva več. V mnogih drugih občinah pada število zasebnih obrtnikov in je Tržič v tem pogledu mnogo na boljšem. Samo v Radovljici je lani vrnilo obrt kar 13 zasebnih obrtnikov, na Jesenicah 11, na Bledu 9 obrtnikov. Kar 54 obrtnikov je v našem okraju lani vrnilo obrtne liste. Spet se vprašamo po vzrokih. Poleg omenjenih trajnih odpovedi je v našem okraju bilo nadaljnjih 103 začasnih obrtnih odpovedi. Poučeni ljudje trdijo,

da vračanje obrtnih listov nastopa iz vzroka, da se prizadevi izogneti predpisu davkov. Če primerjamo tržiške obrtnike, potem izračunamo, da so obrti same prijavile za lansko leto v naši občini 8,579.000 din dobička, obdavčenega pa je bilo samo 8,130.000 din prijavljenega dobička. Celotni od obrtnikov prijavljeni dobiček torej ni bil obdavčen. Pravilno davčno politiko občinskega ljudskega odbora in njegovih organov dokazuje sorazmerno majhno število pritožb proti odmeri davkov. Mnogi obrtniki navajajo odbitek od dobička za razne družinske izdatke, katerih v mnogih primerih ni možno upoštevati ker niti niso dokazani.

Na področju naše občine bi bilo potrebno ustanoviti vsaj še eno soboslikarsko - plesarsko obrt, ključavničarstvo, krojaštvo perila, zidarsko obrt in kot najbolj nujno potrebno še javno pralnico in likalnico in popraviljalnico perila. Toda interesentov ni, četudi bi se take obrti lahko brez večjih stroškov ustanovile.

Zato pa se tudi v naši občini razvija šušmarstvo, ki neugodno vpliva na obstoj obrtnih delavnic, na plačevanje družbenih obveznosti, omogoča pa sorazmerno visoke neobdavčene zasluzke osebam, ki se s tem ukvarjajo. Šušmarstvo je često povezano tudi s kriminalom v podjetjih, odnašanjem orodja, materiala itd. Ta čas veljavni pravilnik o izvajanju gradbenih del v lastni režiji daje prav tako ugodne možnosti za šušmarstvo.

Davek na dohodek po sedanjih stopnjah ni preveč obremenilen za obrtnike, ki so socialno zavarovani. Davčna lestvica iz lanskega leta, ki velja tudi za letošnje, je za večje obrtnike dosti bolj stimulatívna od prejšnje. Z uvedbo socialnega zavarovanja

zasebnih obrtnikov pa postane ta lestvica za večje obrtnike še ugodnejša, saj je prispevek za socialno zavarovanje odbitna postavka v davčni napovedi. Nerešeno pa ostane še vprašanje priznanja neke določene plače obrtnikom za zaposleno domačo delovno silo. Pripravljeni so že predlogi, naj bi bile občinske doklade čim bolj enake v vseh občinah. Prav bi bilo, da bi bil določen maksimalni procent, preko katerega bi občine ne smele iti.

Obstajajo že predlogi, da se občinske doklade predpišejo v manjšem procentu obrtnikom, ki izvršujejo pretežno stvaritve, in večji procent onim, ki delajo pretežno nove izdelke, na drugi strani pa tudi manjši procent davka tistim, ki nimajo tuje delovne sile. Občinski odbor je bil med prvimi, ki je opustil plačila davkov obrtnikom, starih nad 60 let, če nimajo tuje delovne sile, v drugih občinah pa se taki predlogi še pojavljajo. Nižji procent obč. doklade za obrtnike brez tuje delovne sile bi bil umesten zlasti v primeru, če se osnova, za katero so socialno zavarovani, ne bo štela v odbitno postavko. Ta olajšava naj bi veljala tudi za tiste obrtnike, ki zaposlujejo domačo delovno silo, če se ustrezní znesek za plače ne šteje v odbitno postavko.

Vsako nedeljo z avtobusom na Bled

Na željo Tržičanov bo v času kopalne sezone vozil avtobus vsako lepo nedeljo preko Begunja na Bled. Odhod iz Tržiča ob 8. in 18.30. uri, odhod z Bleda ob 12.30. in 17.30. uri.

Voznja v eno smer stane 160 dinarjev, za člane Turističnega društva 160 dinarjev.

Iz naših delovnih

KOLEKTIVOV

Upravni odbor posredovalnice za delo je reševal na zadnjem svojem sestanku vprašanja v zvezi z zaposlitvijo oseb, ki žele vstopiti v delo. Med drugim je sklenil sklicati sestanek s podjetji zaradi ugotovitve, kakšne možnosti obstajajo za zaposlovanje mladine.

V tovarni Peko:

Delavski svet podjetja je na sestanku 20. junija podrobno razpravljalo o predlogih občinskega sveta za delo in delovna razmerja. V razpravi je dejal tov. Jože Benedičič: »Vse kaže, da smo določenim višjim organom, komisijam itd. posvečali mnogo pozornosti, toda opuščali delo pri urejanju delovnih odnosov in analitičnemu ocenjevanju delovnih mest. Potrebno urejanje teh odnosov je pokazala naša ekonomska politika. Treba bo tudi upoštevati napotke posredovalnice za delo.«

Direktor Ivan Štucin pa je rekel: »Delo, ki ga zahteva prava vilna politika urejanja delovnih odnosov, je zelo obširno in ga ne bomo zmogli preko noči, saj ne bomo mogli obdelave potrebne še mnoge obdelave predpisov in problemov kot so na primer: reforma šolstva, vprašanje starejših delavcev, ki so tik pred upokojitvijo, razmeščanje in usposabljanje kadra, vprašanje instruktov, medfazne kontrole in mnogo podobnih problemov.«

Ob zaključku je delavski svet podjetja sklenil, da se pravila podjetja javno razobesijo v obratih, da naj se vsi člani kolektiva do podrobno seznanijo s predlogom poslovnika delavskega sveta in naj vsi člani dobijo navodila s tematiko delovanja in urejanja delovnih odnosov, katere bo dal občinski ljudski odbor.

V trgovskem podjetju »Prehrana«:

Je delavski svet že sprejel poslovnik za delavski svet. Tudi je sprejel sklep o kaznovanju poslovođij, če bi navijali cene ali manipulirali z blagom. Prvič bo poslovodja kaznovan s 5000 din, v ponovnem primeru dejanja pa bo takoj odpuščen iz službe. Če bi nastali v trgovini kakšni primanjkljaji, nosi 60% leteh poslovodja, ostanek pa pomočniki. »Prehrana« se hoče na vse načine potruditi, da tudi z disciplino uslužbencev zadovolji potrošnike.

V trg. podjetju »Preskrba«

pa je upravni odbor podjetja razpravljalo o mesečnem obračunu in o izvršitvi plana. V prvih petih mesecih so plan izpolnili povprečno po 95,43%. Svojo poslovalnico na Slapu želijo obdržati, jo adaptirati in skleniti z lastnikom daljšo najemno pogodbo. Ker kranjsko podjetje Zelenjava ukinja prodajalno v Tržiču, hoče Preskrba prevzeti to poslovalnico, če bo s tem zadovoljen hišni lastnik Blaž Jeglič.

Tudi v Bombažni predilnici in tkalnici

organi delavskega upravljanja pogosto zasedajo. Upravni odbor je spet pregledal svoje delo. Baval se je s problematiko pre-

teklih tednov v podjetju, razpravljalo je o ustanovitvi centra za izobrazbo in je pregledal finančno poročilo o poslovanju menze ter delavskega doma. Delavski svet pa je na svojem zasedanju poslušal obrazložitev investicijskega programa podjetja, ker z njim novi člani sveta še niso bili seznanjeni. Sprejel je tudi tarifni pravilnik svojega delavskega doma. Na naslednji seji pa je upravni odbor podjetja poslušal poročilo direktorja, da je bil plan prvega polletja izvršen v predilnici s 104,4%, v sukalnici s 100,8%, v tkalnici s 104,4%, po votkih s 107,9% in v belilnici s 110,6%. Izvršitev je torej v splošnem zadovoljiva. S prvim julijem je prešla celotna tkalnica na delo v dveh izmenah. Sklenili so, da ne bi bilo zastoj v produkciji za časa dopustov v juliju in avgustu, da bodo sprejeli na delo upokojene tkalke in predice, seveda le za 2 meseca.

V tovarni Peko

je upravni odbor na seji ugotovil, da so operativni plan izpolnili s 99,95%, finančni plan pa s 106,98%. Kvaliteta izdelkov se zboljšuje, defektov je manj.

Milan Zupan je rekel: »Težave glede hitrejšega popravila reklamacij bo rešil edinole drenažni oddelek.« Direktor Ivan Štucin je tudi na tej seji dejal: »Odstotek defektov je sicer manjši, toda skrbeti bo treba še bolj za boljšo kvaliteto. Z nastavitvijo kontrolorjev bo treba nadzorstvo pooprstiti. Vsi moramo skrbeti za vzgojo instruktorskega kadra, ki bo resno preprečeval vsako površnost pri delu.«

Industrijska čevljarstva šola se mora ukiniti, ker OLO ne more financirati šole. Vajence bodo morali vključiti v vajensko šolo. Tako naj se ustanovi drenažni oddelek. Vse prošnje za delo za časa počitnic bodo zbirali v posebni mapi in bo o zaposlitvi odločala komisija iz zastopnikov sindikata in tehničnega vodstva, soodločala pa bosta tudi direktor in predsednik kadrovske komisije.

V tovarni lepenke

je delavski svet med drugim razpravljalo tudi o nočnem delu žensk, ker se bliža čas, da bo treba tako delo ukiniti. Podjetju je uspela rešitev vprašanja s tem, da bodo ženske v brusilnicah zaposlene v dveh izmenah in sicer dopoldne in popoldne, moški pa en teden na lesnem prostoru, en teden pa v nočni izmeni v brusilnici. Težje pa je reševanje problema za ženske, ki se morajo premestiti z nočnega dela v brusilnici na drugo, nižje plačano mesto. Vodstvo podjetja je mnenja, da je treba novince postaviti na nižje plačano mesto, s katerega naj bi postopoma napredovali. Tudi premestitev žensk so na seji dobro rešili. Le v primeru bolezni ali druge opravilne odsotnosti bodo izjemoma začasno zaposlili ženske tudi pri nočnem delu v brusilnici.

V podjetju so že izdelali perspektivni plan proizvodnje, ki

računa, da bodo leta 1961 izdelali 1600 ton lepenke, medtem ko so leta 1955 izdelali manj kot 1500 ton. K temu bo nedvomno pomagala elektrifikacija obratov. Podjetje ima za prihodnja leta v načrtu tudi gradnjo in opremo novih obratov. Analitična ocena delovnih mest dobro napreduje in bodo delo do termina dovršili.

V tovarni kos in srpov

je imel delavski svet v razpravi številne probleme. Izvolil je komisijo, ki naj pripravi predloge za ukrepe proti kršenju delovne discipline v tovarni. Še vedno je nekaj ljudi, ki ne poslušajo mojstrov, niti ne kontrolorjev, premalo skrbijo za dobro kvaliteto, imajo slab odnos do strojev in materiala in kva-

rijo disciplino ter škodujejo ugledu podjetja.

Celotni plan so do konca maja izvršili vrednostno 54%, količinski plan pa s 45%. Razpravljali so spet o kvaliteti izdelkov, da jih bo možno prodati v inozemstvo. Zastopniki podjetja se bodo udeležili seminarja o požarno - varnostnih predpisih, ki ga organizira oddelek za splošne zadeve pri občinskem ljudskem odboru. Z zavodom za organizacijo in proučevanje dela v Ljubljani bodo zastopniki tovarne razpravljali o problemih, ki nastajajo.

In v Kmetijskih zadrugah?

V Kovorju upravni odbor za druge prav resno pripravlja gradnjo upravnega poslopja.

Kolektiv tovarne Runo tabori v Umagu

Naš delovni človek, ki dela vedno med zidovjem v vlagi in prahu, kjer pušča svoje moči, potrebuje v času dopusta zraka, vode, počitka na morju ali v planinah. To je pogoj za pridobivanje moči za nadaljnje delo in za utrditev zdravja. Človek še vedno premalo ceni svoje zdravje in pozablja, da je to zanj najdragocenejša bogastvo. Delavec in uslužbenec bi morala svoj letni dopust izkoristiti ob morju ali na planinah, kjer pač podnebje ugodneje vpliva nanju. Naši sindikalni odbori v podjetjih bi se morali bolj zanimati za zdravje našega delavca in uslužbenca in organizirati vse, kar je mogoče, da pripravijo zanj letovanje. Organizirati bi morali taborjenje ob morju, kar je najceneje, ker bivanje v hotelih med glavno sezono delavcu ni dostopno zaradi previsokih cen in prenapoljenosti z inozemci.

NOV OBRAT V JELENDOLU?

Poslopje polnojarmeniške žage v Jelendolu stoji neuporabljeno že nekaj let, ker žaga ne sme več obratovati. Podjetje LIP mora za stavbo plačevati obresti od osnovnih sredstev ter amortizacijo, medtem ko nima nobene koristi od nje, ker se tudi ne da adaptirati za druge namene. V podjetju LIP so že začeli razmišljati, ali bi mogli nabaviti stroje za izdelovanje lesne volne in jih postaviti v bivšo žago v Jelendolu. Nov obrat bi bil že zaželen.

SINDIKAT BPT BO RAZVIL PRAPOR

Sindikata Bombažne predilnice in tkalnice bo dne 20. avgusta razvil svoj prapor. Kumoval bo republiški svet sindikatov.

AKCIJA ZA ODDAJO KRVI

V predilnici je med odmorom predaval zdravnik dr. Štangel z Golnika o pomenu prostovoljne oddaje krvi. Tržičani so se vedno radevolje odzivali vabilom, da pomagajo bedisi v socialnem bodisi v zdravstvenem oziru.

Zastopniki tovarne Runo in njene sindikalne podružnice so v ta namen obiskali turistična društva ob istrski obali in se pozanimali za prostore za campiranje, kjer bi prebili svoj letni dopust njihovi delavci in uslužbenci. Obiskali so vse kraje na istrski obali in ugotovili, da je najlepši kraj tod UMAG. To je kraj, ki še ni dovolj znan našim ljudem. To je kraj s tremi velikimi hoteli, lepim velikim campingom za 600 šotorov, s krasnimi sprehajališči in bogatim zaledjem. Seveda so gledali tudi na ceno, kar je predvsem važno za našega delavca. Ugotovili so, da je v UMAGU letovanje najcenejše. Naj bi šlo čim več naših gostov v UMAG. Našim izletnikom nudijo zelo ugodne cene. Dnevna oskrba s prenočiščem znaša 560 din na osebo, kar je najnižja cena na vsej jadranski obali.

K I N O

20. do 22. julija: mehiški film UMIRAM SREČNA.

22. do 24. julija: nemški film DON JUAN.

25. do 26. julija: švedski film TAT LJUBEZNI.

27. do 29. julija: ameriški film v barvah DREVI BOMO PELI.

30. do 31. julija: film ANDALUZIJSKA LJUBEZEN.

POSREDOVANJA

Čedno namizno ali visečo petrolejko nujno potrebuje Turistično društvo v Tržiču. Kdor jo lahko odstopi, naj se javi v pisarni Turističnega društva.

SPOROČILO

Sporočamo, da se odslej rezervirajo mesta v avtobusih, ki vozijo iz Tržiča direktno v Poreč, tudi za sobote in ponedeljke, torej za tiste dni, ko je naval na progi največji.

Kdor se hoče udobno peljati, naj si rezervacijo pravočasno oskrbi.

STEZE IN POTA OKROG TRŽIČA

(Nadaljevanje)

Gremo ob obzidju naokrog in se ozremo na severno stran. Na prevalu pod nami, tam okrog znamenja, je Pungrat. Grapo, ki loči vzpetino, na kateri stoji Hudi grad, od pobočja pod Planinicami, imenujejo domačini Koš. Vidimo pa tudi zarezo v pobočju, ki jo je ustvarila Blajšnica. Če bi se vzpeli ob tem potoku navzgor, bi prišli na Apno, na jaso nad izviro Blajšnice. Tu so včasih res kuhali apno. Nad melišči v pobočju se dviga Mali Stolec in nad njim Veliki Stolec. Pobočju, severno od Lešanske planine, pokritemu z bukovim gozdom, pravijo Rigel.

Pa pogledajmo še na zahod! Pod nami se nad strugo Blajšnice širi lep, sklenjen čist smrekov gozd: Kamne. Nad njim so Brezje pri Tržiču s cerkvijo sv. Neže. Nad vasjo se dvigajo pobočja Dobrče. Na pobočju Kobuške opazimo, koliko truda in dela je bilo treba, da so vaščani prepričali nadaljnje posipanje in rušenje strmega pobočja. Vrh Kobuške so korita za napajanje živine. Tam gori je na Vaškem. Na vrhu pasejo Brezjani in Bistričani.

Ko se ozremo še proti jugu, ugledamo med gozdovi Ljubno, bliže pa Kovor, Zvirče, Podbrezje. Obzorje zapira Jelovica. Pod njo sta Jamnik in Sv. Primož.

Ko smo se naužili razgledovanja, se spustimo po cesti navzdol, nazaj do znamenja, od tod pa po markirani poti proti severu. Pot je nasuta z debelimi gruščem, ob njej in nad njo so precej krušljive dolomitne skale. Ko pridemo do ovinka, kjer se steza odcepi na vzhod proti grapi pod Cicljem, uzremo nad potjo na desni razvaline Hudega gradu.

Tu je bil v 15. stoletju mogočni grad Gutenberg, v katerem so živeli Gutenbergi, ki jih zgodovinski viri omenjajo že v 13. stoletju. Za Gutenbergi so bili gospodarji gradu Lambergi,

plemiči, ki so živeli na Kranjskem že v prvi polovici 14. stoletja.

Že v Valvasorjevem času je bil grad v razvalinah. Seveda so bili ostanki takrat mnogo mogočnejši, ker jih zob časa še ni toliko oglodal. Čeprav so sedaj

na markirano pot in že na prvem ovinku se nam odpre lep razgled proti jugu, na Ljubljansko kotlino tja do Šmarne gore in Grmade. Od tod vidimo, da pokrivajo prostrani gozdovi ne le gorenjska pobočja, marveč da je tudi v dnu kotline, zlasti ob

Planince so prostrana senožet v višini 820 do 900 m. Sredi trav stoje redke smreke, tu pa tam nekaj senikov. Senožet poživlja pisano cvetje: nokota, kukavice, encijan, gadovec. Na Planincih kosijo Bistričani le enkrat v letu, konec julija ali v začetku

Koča na Bistriški planini

razvaline že močno porušene, vendar s svojimi debelimi zidovi še vedno pričajo o mogočni zgradbi, ki je na izpostavljeni strmini kontrolirala vse gibanje pod seboj.

Valvasor, ki ni vedel, da izvira ime Dobrča iz staroslovenske besede dobr (kar pomeni hrast), pravi, da je hrib po krivici dobil ime Gutenberg, ker nima nič dobrega na sebi, ne dreves, ne rudnin.

S Hudega gradu gremo nazaj

Savi in njenih pritokih še mnogo gozdov.

Polagoma se po poti dvigamo navzgor, med mladimi borovci in pritlikavim alpskim cvetjem. Na naslednjem ovinku se razgled še poveča. Kmalu smo na razpotju. Po markirani poti krenemo v desno. Kolovoz nas vodi v gozd, ki je sprva redkejši, kasneje gostejši. Pojavljajo se listavci, pot postaja mehkejša in kmalu se gozd odpre: smo na Planincih.

avgusta. Nato še pasejo, ko pridejo »planinske krave« jeseni navzdol.

Od Planinc proti Bistriški planini nas vodi pot ves čas po gozdu, je dobro markirana in manj napeta kot do Planinc; v zadnjem delu nas skoro po ravnem privede na Bistriško planino; Med Stolecem in Bistriško planino so precej velike parcele, zato pravijo temu ozemlju Velike dela ali tudi za jamo.

Prof. Slava Rakovec

Javni občinski vodovodi niso gospodarska podjetja, ampak socialne naprave

BESEDA NAŠIH BRALCEV

NAŠE POKOPALIŠČE

Kot smo brali v zadnji številki Trž. vestnika, bodo naši borci in talci, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo, dobili lepo urejen prostor. Sedaj pa se obračamo na upravo pokopališča še s prošnjo, da bi popravila zid pokopališča, ki vedno bolj razpada, in da napelje vodovod na pokopališče, da v poletnih dneh ne bo neprijetnega čakanja za vodo pri edinem vodovodu pri Zavelcini.

Pa še nekaj opazimo na našem pokopališču, kar ni v čast našim pokojnim, namreč da nekateri obešajo perilo in iztepajo preproge ravno na pokopališču, kakor da ni drugega prostora. In to dopušča grobar, ki bi moral najbolje paziti na lepoto in čistočo našega pokopališča, ki slovi daleč naokoli kot eno najlepših pokopališč na Gorenjskem. Občani prosimo upravo pokopališča, da to v bodoče prepreči, kajti tudi tuji turisti, ki prihajajo v Tržič in ki obiščejo naše pokopališče, se gotovo začudeno sprašujejo, kako se more kaj takega dogajati. Kakšen vtis napravi to nanje?

Občani.

Vodovod na Podvasici je dograjen. Stal bo približno 2.500.000 dinarjev. Če računamo, da bo tam stalo okoli 20 hiš in da bo vsaka hiša imela kar 4 iztoke iz vodovoda, potem bodo vse hiše plačale letno vodarino največ 40.000 din. Toda samo amortizacije bo moral vodovod vsako leto odriniti okoli 200.000 din. Kdo bo plačal razliko? Poleg stroškov za amortizacijo pa je tudi nekaj upravnih in drugih režijskih stroškov in tudi zanje ni kritja. Podoben kalkulacijski račun kažejo vsi drugi javni vodovodi na našem področju, bodisi v samem mestu, bodisi vodovod za Pristavo in Križe ali vodovod na Brezjah. Vodarina, ki jo plačajo koristniki vodovoda, še davno ne krije stroškov, zato Tržič ne more graditi toliko vodovodov, kot jih gradi na primer Kranj ali drugi kraji. Toda vodarina je v drugih krajih kljub našemu skromnemu povišanju v zadnjem letu neprimerno višja. Zato tudi dobiva Kranj iz vodarine letno desetine milijonov dinarjev. Prav bi bilo, da bi tudi tržiški javni vodovod začel s pravilno gospo-

darsko kalkulacijo in bi po njej računal vodarino. Toda kako to napraviti? Povišati vodarino zasebnikom, ki so po pretežni večini delavci? Taka rešitev ni simpatična niti ljudskemu odboru, niti svetu. Za zdaj so na seji sklenili predlagati občinskemu ljudskemu odboru, da uvedejo pristojbine za priključke na vodovod po vzorcu drugih krajev. Kdor ima že eno ali več pip ter želi napraviti še en iztok več, bo moral plačati pristojbino za nadaljnji priključek. Kdor pa gradi novo hišo ali delavnico, bo tudi moral plačati priključitveno pristojbino. Vse te pristojbine še davno ne bodo krije stroškov za vodovod, ker stane vsaka gradnja milijone, zato bo razširjenje vodovodne mreže v tržiški občini še nadalje težak problem. V vseh drugih krajih je vodovod že davno gospodarsko podjetje, v Tržiču pa je še vedno — socialna naprava.

O višini pristojbin bo dokončno sklepal na prihodnji seji ljudski odbor. Vsak nov iztok v hiši naj bi po predlogu sveta

stal 1500 din, priključek hiše ali delavnice pa za eno stanovanje po 10.000 din, za vsako nadaljnje stanovanje ali delavnico po 5000 din. Nihče ne bo smel v bodoče samovoljno napraviti novega iztoka v hiši ali stanovanju in nihče ne bo smel priključiti hiše ali delavnice na vodovod, dokler ne dobi na pismeno vlogo pismeno dovoljenje, ki ga bo dal upravni odbor vodovoda. Taki ukrepi so potrebni zato, ker ima vodovod v mestu isto zmogljivost kot v letu gradnje, tj. 1904, iztokov pa je po 52 letih petkrat več in treba je pomisliti za vsak nov iztok posebej, ali je možen priključek, da ne ostanejo stanovanja v višjih legah Tržiča brez vode.

V Tržiču se bodo tudi morali uvesti vodomeri, taki števci, kot jih imamo za potrošnje električnega toka. Take vodomere naj bi dobila industrijska, obrtna in gostinska podjetja, zasebnike pa bo treba nadzorovati, da ne bodo po nepotrebnem točili vode ter da bodo popravljali pokvarjene naprave na straniščih in druge pipe.

Priprave za ljubeljske dirke

so v polnem razmahu

Okoli 20.000 oseb si bo ogledalo letošnje avtomobilske in motociklistične dirke na Ljubelj. Prireditelj bo nedvomno ogromna in bo v ponos Tržiču, saj je malo krajev v naši domovini, ki si upajo napraviti prireditelj tako velikega obsega. Naše ozke ulice in ceste, pomanjkanje hotelov, prometnih sredstev in skratka vsega nas prejšnja leta ni ustrašilo in prireditve so potekle brez večjih nesreč. Da je bila organizacija od leta do leta boljša in lansko leto naravnost brezhibna, to mi Tržičani že vemo. Naše dirke so postale tradicija, ime »Ljubelj« je znano v domovini in preko mej. Ali prirejamo dirke samo zato, da nekaj desetih dirkačev riskira življenje? Morda zato, da delamo reklamo za tovarne stroje? Teh ciljev doslej nismo zasledovali, saj nismo imeli domačih tovarn za dirkalne stroje in tekmovali smo s starimi, izrabljenimi vozili nasproti najmodernejšim inozemskim strojem. Poznajo nas v svetu, poznajo naše kraje, vedo, da je pogorje Karavank prelepo, da smo prijazni in uslužni in vidijo naš razvoj, naše tovarne, tukaj pustijo svoj denar in — prej ali slej bodo znova prišli k nam ter spet tu pustili denar. Letos pa bodo tekmovali na ljubeljskih strminah že jugoslovanski stroji, celo inozemci bodo uporabljali izdelke tovarne TOMOS iz Kopa.

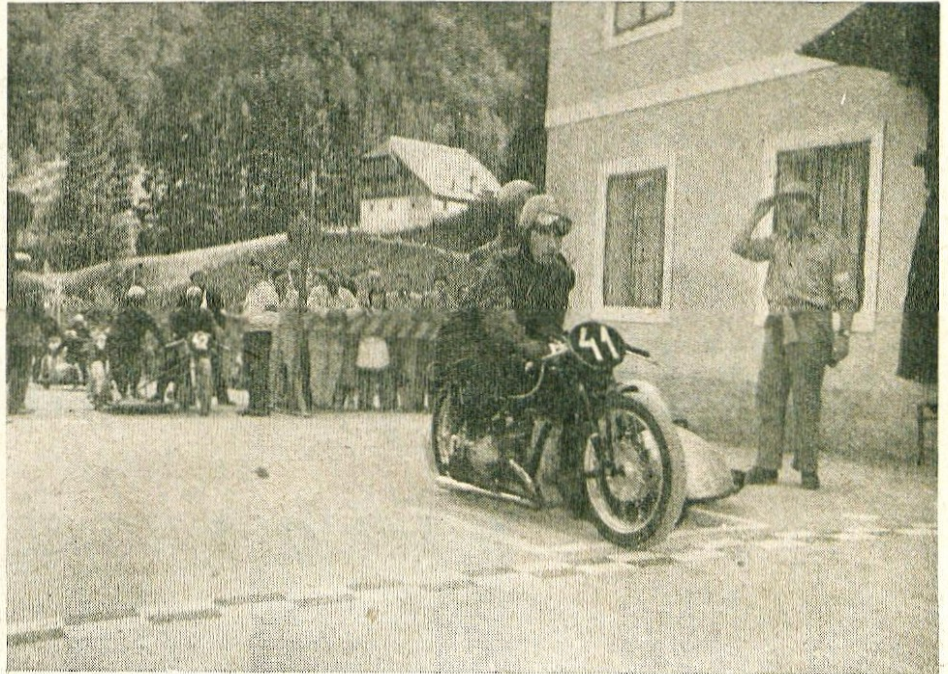
Prireditveni odbor stalno zaseda. Trudi se, da bi se ljubeljska cesta prevlekla s trajno asfaltno emulzijo, da se ne bo dvigal prah. Prireditveni odbor upa, da bo Uprava za ceste LRS imela razumevanje, saj je dosežani letošnji promet preko Ljubelja že presegal promet vsega lanskega leta. Ni daleč čas, ko

voz potnikov. Vožnja do Tržiča bo po nedeljskih cenah, iz Tržiča do Ljubelja bo stala vožnja le 30 din. Vstopnice bodo po 100 dinarjev, za dijake in vojake ter otroke bo cena polovična. Dovoz na start v Podljubelju bo letos v zgodnjih jutranjih urah zato,

nočišča obiskovalcem in tekmovalcem. Letos potrebuje prireditveni odbor 150 postelj več kot lani. Naj nihče ne odkloni prenočišča! Za naš ugled gre. Madžari in Čehi so že obljubili, da pridejo na tekmovanje, Rusi pa bodo letos samo opazovalci.

čanosti bodo na platoju, kjer bo takoj po končani dirki tudi nagradno žrebanje. Zato naj vsakdo skrbno shrani vstopnico, ki je obenem srečka za žrebanje. Nagrade bodo letos moped, radio in Rogov bicikelj. Vstopnice so že v prodaji. Vso progo bo

Na startu

da se vsak obiskovalec še naužije gorskih lepot. Za motorna vozila so poskrbljeni dobri parkovni prostori v bližini starta. Tudi za kolesarje se brigajo, da bi se lahko pripeljali do Podljubelja, seveda samo v zgodnjih urah, ker bo promet ogromen. Brigajo se, da pripravijo park za kolesa. Tudi campiranje bo možno, toda šotori, ki so na razpolago, so oddani in želeli bi bilo, da pripeljejo udele-

tekmovali bodo tudi Avstriji, Nemci, Italijani, Švicarji, Angleži in Poljaki. Slavni rekorder Hillebrandt je izjavil, da bo letos tolkel ljubeljski rekord. Italijanski rekorder Orsario bo tekmoval na stroju 500 ccm. Od Jugoslovanov se bodo najbrže izkazali na prvih tekmovalnih mestih Cibašek, Perič in Pintar, ki upajo, da se bodo zelo približali vrhunskim mestom. Tekmovalni zmagovalci bodo letos

letos ozvočila tovarna ISKRA. Ob tekmovalni progi bodo številni paviljoni za okrepčila. Naj povemo še to, da je bila rafinerija NAFTA prva, ki je nudila vso svojo pomoč prireditvi.

Šli bomo na Ljubelj, da vidimo tekmovalce na novih jugoslovanskih avtomobilih in motociklih in da bomo videli nove enoroke inozemce, kako bodo vozili svoje avtomobile.

Gibanje prebivalstva

Rodile so: Bodlaj Marija, tkalka iz Tržiča, deklico; Meglič Franciška, tovarniška delavka s Slapu, deklico; Popelar Terezija, gospodinja iz Hrastnika, deklico; Ropret Štefanija, tkalka iz Tržiča, dečka. — Srečnim mamicam čestitamo!

Umrli so: Ahačič Pavla, tovarniška delavka iz Tržiča, stara 48 let; Perko Kristijan, upokojenec iz Tržiča, star 85 let; Sajovic Franciška, prevžitkarica iz Bistrice pri Tržiču, stara 80 let; Gačnik Jožefa, upokojenka iz Bistrice pri Tržiču, stara 45 let. — Svojem naše sožalje!

Poročili so se: Lužar Jožef, mizarski pomočnik in Štular Marija, delavka, oba iz Palovč; Drobnič Jakob, delavec z Iga pri Ljubljani in Mrvar Verona, tovarniška delavka iz Tržiča.

Mnogo sreče!

Na platoju

bo tako važna ljubeljska mednarodna cesta pritegnila ves promet iz srednje in severne Evrope.

Tudi letos bodo vozili v Tržič ojačeni vlaki, podjetje SAP pa bo poskrbelo za brezhiben do-

ženci šotore s seboj. Kdor želi camping prostor, mu bo odkazan.

Letos pričakujemo neprimerno večji obisk kot prejšnja leta. Zato naj bi Tržičani letos še z večjim razumevanjem dali pre-

mesto običajnih plaket dobili krasne vaze iz kristala. Prvikrat bo letos ekipno tekmovanje za nagrado Ljubelja.

Tekmovanje se bo začelo točno ob desetih. Fanfare bodo označile začetek dirke. Vse sve-

OSEBNA VEST

Na prirodoslovno - filozofski fakulteti je diplomiral za profesorja kemije Cveto Klofutar.

Čestitajo kolegi.

Ob dnevu vstaje slovenskega naroda
22. juliju

čestita delovnim kolektivom
in vsemu prebivalstvu trziške občine

Bambažna predilnica in tkalnica v Trziču

Ob dnevu vstaje
slovenskega naroda

čestita
vsem svojim občanom

**Občinski
ljudski
odbor**

Ob dnevu vstaje
slovenskega naroda
22. juliju

čestitajo vsemu
delovnemu ljudstvu
naše občine

**Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZB NOV
Občinski komite LMS**